

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави і права

**Студентський науковий гурток «Клуб юних
теоретиків»**

**Студентський науковий гурток «Дискусійний
клуб «De jure!»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

XVI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

16 листопада 2023 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVI
Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 16 листопада 2023 р.) / Укладачка:
Віра Качур. К., 2023. 234 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**

Тарадайко Віталій

студент 3 курсу відділення «Правознавство»
Харківського автомобільно-дорожнього
фахового коледжу (м.Харків)

Актуальні кримінально-правові аспекти торгівлі людьми*

Торгівля людьми існує з давніх часів і має глибоке історичне коріння, яке тісно пов'язане з рабством та работорівлею. Як різновид бізнесу цей вид злочинної діяльності виник з моменту встановлення товарно-грошових відносин і зберігся до наших днів, змінюючи та удосконалюючи свої форми. Перші міжнародні угоди щодо запобігання торгівлі людьми ототожнювали її з торгівлею жінками, насамперед для цілей їх сексуальної експлуатації. Це пояснюється тим, що саме торгівля жінками з метою примусового використання в проституції отримала широке розповсюдження в сучасному світі як один з найбільш прибуткових видів бізнесу.

Уряди багатьох держав світу, міжнародні урядові та неурядові організації привертали увагу тільки до частини проблеми торгівлі людьми – торгівлі жінками з метою використання їх в примусовій проституції. Як синонім торгівлі людьми почав вживатися термін «біле рабство». Вперше він з'явився на початку ХХ ст., коли більшість держав тодішньої Європи у 1904 р. підписали у Парижі Міжнародну угоду щодо боротьби з рабством. У той час особлива увага приділялась жінкам з Великої Британії, яких змушували займатись проституцією в країнах континентальної Європи. Пізніше поняття «білого рабства» поширилось на загальне поняття торгівлі «живим товаром» [3]. Зведення торгівлі людьми до торгівлі жінками характерне для Конвенції ООН «Про боротьбу з торгівлею людьми та експлуатацією проституції третіми особами», яка була прийнята у 1949 р.

На сучасному етапі розвитку людства торгівля людьми визнана як недопустиме суспільне явище, якому необхідно рішуче протидіяти.

* Наукова керівниця - викладачка вищої категорії відділення «Правознавство» Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу Ірина Бойко

Боротьба з ним вимагає вироблення ефективних методів протидії як на державному, так і на міжнародному рівнях. 30 липня, в Україні відзначається Всесвітній день боротьби з торгівлею людьми, започаткований у 2013 році Генеральною Асамблеєю ООН. Цей день покликаний звернути увагу на глобальну проблему, важке становище жінок, чоловіків та дітей, які стали жертвами тяжкого злочину.

Україна є однією з перших країн Європи, яка у 1998 році встановила кримінальну відповідальність за торгівлю людьми (стаття 149 ККУ). Торгівля людьми – це форма сучасного рабства та порушення прав людини, яка не втрачає своєї актуальності й у XXI столітті для жодної країни світу. На сьогодні для українців, в умовах воєнного стану, ризик потраплення в ситуацію торгівлі людьми як всередині країни, так і за її межами став ще більшим. Багато громадян переїхали із зони бойових дій в інші регіони або за кордон та шукають нову роботу. Однією з гострих соціально-економічних проблем натеper в Україні і світі є нелегальна міграція. Ця проблема пов'язана з такими явищами соціально-економічного життя, як зростання різних видів злочинності – тероризму, контрабанди зброї та наркотиків, збільшення кількості злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми.

Водночас торгівля людьми є актуальною проблемою для суспільства як в Україні, так і в інших країнах світу. Жертви торгівлі людьми – це і чоловіки, і жінки, і діти. Цілями торгівлі можуть бути примусова праця, сексуальна експлуатація, жебрацтво, трансплантація органів. Крім того, у даний час увесь світ переходить на онлайнний формат, торговці людьми використовують онлайнві технології й інші засоби для вербування й експлуатації жертв. Ця негативна ситуація характерна не тільки для України, а й для всього світу і вимагає вивчення проблеми торгівлі людьми в Україні у нових сучасних умовах, а також розроблення правових методів протидії торгівлі людьми з урахуванням соціально-економічних змін у світі. Торгівля людьми є однією з найбільш поширених форм рабства. Саме так вчені німецького інституту прав людини П. Фольмар-Отто, Х. Рабе визначають торгівлю людьми. Це визначення ґрунтується на факті порушення прав людини, а саме на перетворенні людини на товар, предмет купівлі-продажу, позбавлення її права на свободу та вільний вибір [1, с. 4]. І.Й. Слубський вивчає протидію торгівлі людьми та зазначає, що у процесі розгляду фактів зазначених злочинів варто підкреслити, що їх виявлення і розслідування вимагає копіткої праці. Транснаціональна злочинність розробила добре відпрацьований механізм торгівлі людьми, за якого відстежити рух «живого товару» надзвичайно важко. Також варто зазначити, що організації, які займаються торгівлею людьми, змушують своїх жертв здійснювати такі правопорушення, як крадіжка, жебрацтво, кишенькові крадіжки, незаконна торгівля наркотиками, їх перевезення. Зазначені чинники ускладнюють запобігання і протидію злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми. Рада Європи констатує, що «Торгівля людьми досягла масштабів епідемії за останні десять років, з річним глобальним ринком близько 42,5 млрд USD»

За оцінками ООН, близько 2,5 млн осіб з 127 різних країн є об'єктом торгівлі людьми в усьому світі.

У результаті розгляду різновидів торгівлі людьми І.В. Буреш [1, с. 117] виділяє такі основні види:

1. Торгівля людьми з метою сексуальної експлуатації людини. Від цього злочину найбільше страждають молоді жінки, неповнолітні дівчата, іноді й діти (саме вони становлять головну групу ризику). Ця форма експлуатації зачіпає інтимний бік життя людини і належить до найбільш цинічним злочинів, адже руйнує особисте життя людини, її майбутнє, сімейні відносини, знищує генофонд нації, отже, підриває майбутнє всього суспільства.

2. Торгівля людьми з метою трудової експлуатації. Торгівля людиною з метою експлуатації її праці залишається актуальною проблемою для громадян України. В останні роки проблему зафіксовано як на території самої України без перетину кордону, так і у країнах призначення, серед яких Чехія, Польща, Італія, Португалія й інші. Людей експлуатують переважно в таких сферах, як будівництво, каменоломні, лісоповали, прокладка залізничних шляхів, сільське господарство, нелегальний вилов риби, підпільні майстерні з пошиття одягу і переробка харчової продукції.

Варто зазначити, що закордонним роботодавцям вигідно мати справу з нелегальними трудовими мігрантами, тому особи, які прибули у країну з метою заробітку на незаконних підставах, не мають юридичного і соціального захисту. Навіть більше, вони змушені погоджуватися на будь-яку роботу – сезонну, важку і небезпечну, тарифні ставки, що встановлюються їм, значно нижче, ніж для громадян своєї країни.

3. Торгівля людьми з метою використання в жебрацтві. Від цієї проблеми найбільше страждають діти, інваліди та люди старшого віку.

4. Торгівля людьми з метою використання у виготовленні порнографічної продукції. На території України виробляють і направляють каналами інтернету порнографічну продукцію у країни, які мають на неї попит. Особливо це стосується дитячої порнографії, від чого страждають діти різного віку і різної статі.

5. Торгівля людьми з метою вилучення органів. З розвитком медичних наук зростає попит на трансплантацію органів людини. Серед відомих випадків торгівлі людськими органами торгівля нирками найпоширеніша, оскільки на них існує високий попит (трансплантувати нирку простіше порівняно з іншими людськими органами). Серед основних чинників стримування збільшення кількості таких злочинів фахівці називають складні медичні процедури і потребу в лікарях високої кваліфікації [1, с. 117].

6. Торгівля з метою удочеріння (усиновлення). Ця проблема найчастіше стосується маленьких дітей та немовлят.

7. Торгівля з метою примусової вагітності – найбільше від цього виду торгівлі людьми страждають молоді жінки.

Для дослідження протидії торгівлі людьми важливе розуміння ролі участі країн у таких злочинах. Міжнародними організаціями було розроблено

розподіл країн на три основні блоки: країни призначення (Греція, Данія, Іспанія, Італія, Кіпр, Нідерланди, Норвегія, США, Швеція, Швейцарія); країни поставки (Азія, Африка, Болгарія, країни колишнього Радянського Союзу, Словенія); країни транзиту (Болгарія, Польща, Португалія, Румунія, Словенія). Такий поділ дає можливість не тільки оцінити масштаби проблеми, а й знайти найбільш доцільний для кожного із блоків шлях протидії їй [2, с. 16].

Отже, проблема торгівлі людьми є багатоплановою, включає в себе різні аспекти – соціальний, економічний, культурний, політичний та правовий; до торгівлі людьми залучені країни-постачальника, країни транзиту, країни надходження. Тому протидія торгівлі людьми повинна бути комплексною та системною. Так, одним із важливих правових аспектів протидії торгівлі людьми є включення способів учинення торгівлі людьми як обов'язкової ознаки в основний склад закону щодо торгівлі людьми.

Література

1. Буреш І.В. Державне регулювання у сфері протидії торгівлі людьми в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 7. С. 115–118.

2. Лукач Н.М. Концептуальні засади та інституційні механізми протидії глобальній проблемі торгівлі людьми : дис. канд.політ. наук: 23.00.04. Львів, 2016. 214 с.

3. Горбунова О.Г. Міжнародні документи та законодавство зарубіжних країн стосовно проституції, торгівлі жінками та змушування їх до роботи у секс-бізнесі. Боротьба з торгівлею жінками: проблеми вдосконалення законодавства та завдання органів внутрішніх справ України // Вісник Харків. ун-ту внутр. справ. – 1999. – Спец. вип. – С. 14-22.